

En superlækker bordplade i beton kan være dyr at købe, men **den er let og billig at lave selv** med helt almindeligt håndværktøj og en nødvendig portion håndelag.

Billig luksus af BETON

Der er noget dybt fascinerende ved at støbe i beton: Du hælder cement, sand og vand sammen, og efter nogle dage står du med en funklende flot bordplade af den type, du skal give store beløb for i køkkenforretningerne, og det er nemt.

Men det er kun lige knap så nemt, som det lyder, for der skal sikkert en vask i køkkenbordet, og forberedelsen til den kan være ret kompleks. Desuden er selve støbearbejdet noget, man lige skal have en fornemmelse for. Derfor anbefaler vi, at du evt. laver en mindre prøvestøbning først.

På den måde kan du danne dig et indtryk af, hvordan betonens konsistens skal være, hvor plan den plade, du støber på, skal slibes, og hvor meget farve der skal til, hvis du ønsker en farvet bordplade.

For at sikre den stærkest mulige beton blander vi fibre i. Fibrene er med til at binde betonen sammen og gøre den sej, så den ikke knækker så let.

Vi armerer også betonen med armeringsstål de steder, hvor bordpladen er svagest, nemlig foran og bag ved vasken, hvor der kun er cirka 10 cm bordplade. □

Gør Det Selv

SVÆRHEDSGRAD

Et eksklusivt resultat kræver præcision og tålmodighed, selvom teknikkerne er nemme.

TIDSFORBRUG

En weekend plus 14 dages hærdetid.

PRIS

1.400 kr.

MATERIALER

- Støbeplade, 15 x 125 x 200 cm
- Pladestykker til vaskform
- 6 mm armeringsstål
- Cement, 2 poser a 25 kg
- Armeringsfibre, 3 poser a 600 g
- Oxidfarve, 1 kg
- Sand, 2 poser a 15 kg

SPECIALVÆRKTØJ

- Evt. en tvangsblender til beton.

Byg støbeformen

En god støbeform er forudsætningen for en flot bordplade. Betonpladen, vi støber her, skal være 61 x 254 cm. Udgangspunktet er en støbeplade, der er belagt med en film, så betonen ikke hænger i, når bordpladen er hærdet.

Du kan støbe direkte på pladen, som den er, men den struktur og de små ujævnheder, der er i pladen, kommer også til at kunne ses i overfladen på din betonbordplade. Derfor skal du starte med at slibe overfladen af støbepladen helt glat. Så får du en helt glat bordplade. Pladen skal være understøttet og 100 % i vater.

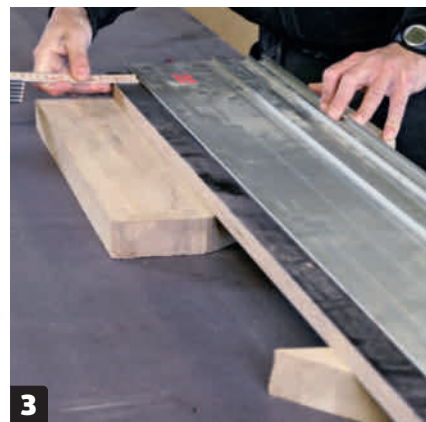
1

Slib støbepladen. Brug ikke grovere kornstørrelse end 80, og slut af med korn 200. Den struktur, pladens overflade har, når den er slebet, bliver den samme, som din færdige bordplade får.

2

Mål og mærk op til betonbordpladen. Gør det inde på pladen, så der bliver plads til at skruer selve støbeformens sider på om lidt.

3

Mål ud til resten af formen. Der skal stå en barriere langs kanten af støbeformen. Den laves af aflange stykker støbeplade.

Armeret med stål og fibre

Selvom betonbordplader er hårdføre, så har de også svage punkter. Stykkerne foran og bag ved vasken er typisk ikke mere end maks. 10 cm tykke, og de kan knække, hvis du fx sætter dig på bordet.

Samtidig er 90-gradershjørner svage, og der kan desværre opstå brud, der bevæger sig som zigzaglyn fra de skarpe vinkler, når pladen hærdet. Men heldigvis kan punkterne, som findes i hjørnerne indvendigt langs vasken og udvendigt ved væggene, armeres.

I denne artikel bruger vi såvel armeringsfibre som galvaniseret armeringsstål til at holde bordpladen i ét stykke. Begge produkter giver betonpladen et indre anker at trække i, så den stenhårde bordplade ikke trækker sig selv i stykker.

4

Skær strimler til. Skær dem ud af en minimum 16 mm tyk plade, fx af selve støbepladen. Strimlernes bredde afgør tykkelsen på den færdige bordplade.

5

Bor for i strimlerne med 20 cm afstand. Når du har boret for, skal du undersøge alle hullerne, så der er plads til, at skruet vedet ligger i plan med begrænsningen.

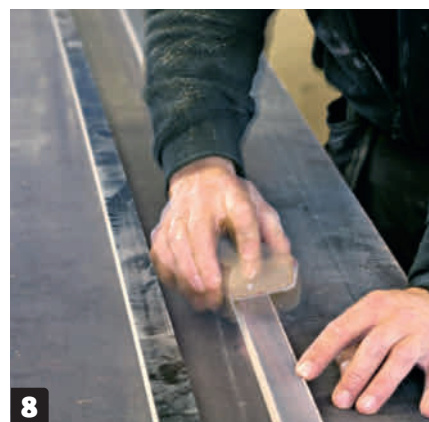
6

Små huller og dybe ridser skal spartles ud. Når spartelmassen er tør, sliber du, så overfladen igen står ensartet og flot.

7

Vend strimlerne om. Skrab splinter og evt. ujævnheder af bagsiden med et stemmejern. Det er vigtigt, at bagsiden er helt ren, så strimlerne kan skrues helt tæt til støbepladen.

8

Slib strimlerne helt fri for lak – akkurat som på den store støbeplade. Brug en pudseklods, når du sliber, så fladen forbliver plan.

Bordets svageste punkt er foran og bag ved vasken, hvor der slet og ret er mindst beton. Løfter du forkert i pladen, er det her, den knækker.

Løft forsigtigt med støtte

Det er ærgerligt at smadre bordpladen, før den er kommet ud af formen og over på køkkenelementerne, og derfor skal du være forsigtig, når pladen skal flyttes. Det svageste punkt er det tynde betonbånd, der ligger bag vasken. Selvom det er velarmeret, så knækker det let, hvis pladen løftes i enderne eller behandles voldsomt på andre måder.

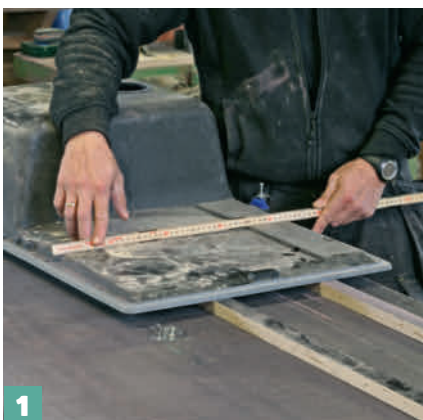
Derfor skal bordpladen understøttes på langs under vasken. I praksis er det nok lettest at indkalde et par hjælpere og så løfte hele pladen på et par 90 x 45 mm brædder eller en gammel dør og så lægge den forsigtigt på plads ved at skubbe bordpladen fra understøtningen og ind på køkkenelementerne.

Lav plads til vasken

Nu laver vi en form i formen, så der bliver et hul i pladen, der passer nøjagtigt til vores vask. Du må tilpasse din form efter din egen vask, men her kan du se princippet.

Formen til vasken består af to plader, som skal skrues sammen og derefter skrues på støbepladen. De to plader danner en kant, der modsvarer kanten på vasken, så denne kommer til at hvile på en kant, der er forsænket i forhold til køkkenbordets overflade.

Her kan du bruge hvilke som helst pladestykker, du måtte have stående.

1

Kig på vaskens udformning. Vasken her er opbygget i to lag. Vores form i formen skal laves, så den kommer til at se ligesådan ud. Formen skal være lige så tyk som bordpladen.

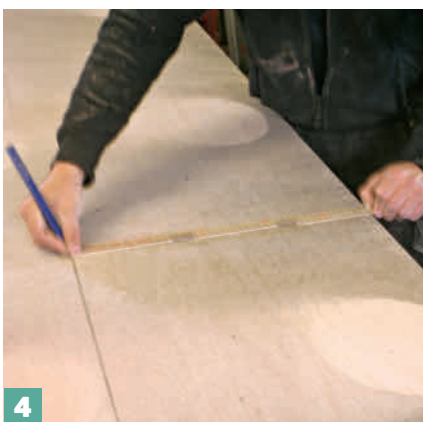
2

Læg vasken på et pladestykke, der er 9 mm tykt. Tegn omridset op med en tynd blyant.

3

Skær ud efter stregen. Stiksaven står en smule i smig, så snittet matcher vaskens skrå kant. Når du har skåret færdigt, har du vaskformplade nr. 1.

4

Afsæt længde- og breddemål på en 20 mm plade til vaskformplade nr. 2, der modsvarer den inderste, forhøjede del af vaskens bagside.

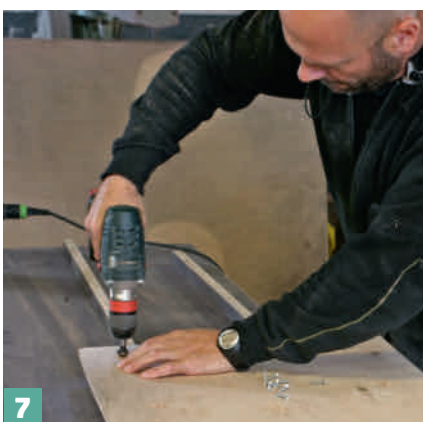
5

Sav nu plade 2 ud. Den skal også savs en smule i smig (på skrå). For at finde vinklen skal du måle på din vask.

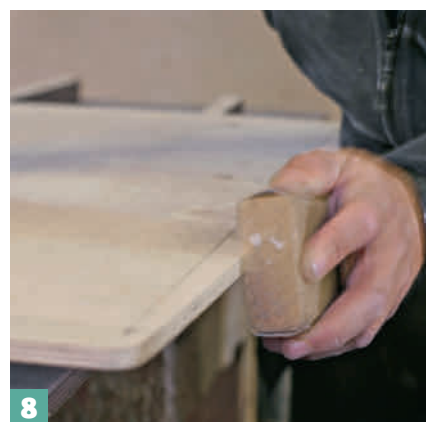
6

Rund hjørnerne med stiksaven efter din opmærkning. Husk at bevare smigen på den skrå side. De fleste stiksave kan også vippes.

7

Læg pladerne oven på hinanden. Bor huller i den øverste plade for hver ca. 10-15 cm. Undersænk hullerne, og skru så pladerne sammen til en.

8

Slib kanterne. De skal stå fuldstændig jævnt. Men pas på, at du ikke sliber så meget på kanten, at formen ender med at blive for lille til din vask.

Klargør støbeformen

Strimlerne, der udgør formens kanter, skal skrues på. For at sikre at betonen slipper sit tag i formen, når bordpladen er færdig, skal formen have olie. Her bruger vi en billig madolie.

De to vaskformplader, der ikke består af støbeplade, må vi give lak for at sikre, at betonen ikke sidder fast.

Endelig må skruehullerne i kanterne ikke blive fyldt med beton, så vi ikke kan skrue dem ud igen, så de skal tapes til. Hvis du ikke er grundig i denne fase, hænger betonen fast i formen.

1

Mål ud, hvor vasken skal placeres. Læg vaskformen snorlige op, og skru den fast til formen, først med én skrue og så flere. Mål efter før hver skrue, indtil du er sikker på, at vaskformen sidder helt fast.

2

Skru strimlerne og vaskformen fast. Det er en god idé at holde de lange stykker op mod en retskinne eller lignende, når du skal skrue dem fast. Så sidder de helt lige.

3

Skru vaskformen af igen, og lakér den. Slib den først let, og lakér den så 3-4 gange på kanterne. Der skal slibes mellem hvert lag lak. Du må hellere lakere den en gang for meget end en gang for lidt.

4

Hæld olie ud i formen, og tør det godt rundt. Sørg for at komme helt ud i krogene. Du kan blot bruge en helt billig madlavningsolie. Skru derefter vaskformen fast igen.

5

Dæk alle skruehuller til med malertape, både på kantstrimlerne og i vaskformen, så det hele kan skrues fra hinanden, når betonen er hærdet.

Støb bordpladen

Nu begynder det for alvor at ligne noget: Betonen blandes af cement og sand i forholdet 1:1 og ca. 3 % fibre. Du kan også tilsætte oxidfarve, dog højst 5 %. Derefter hældes betonen i formen til kanten, og så rettes overfladen af.

Underlaget skal pinedød være fuldkommen i vater, ellers bliver bordpladen skæv.

En stærk bordplade forudsætter, at alle luftbobler i betonen kommer ud. Det klarer du ved at vibrere betonen. Vi gør det ved at slå på formens underside og kanter med en borehammer med mejsel.

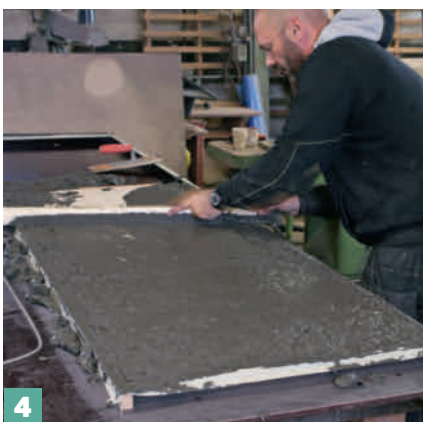
1 Hæld sand og cement op i blanderen, og bland det godt, inden du tilsætter vand. Blandemaskinen må maksimum køre fem minutter, efter at du har hældt vand i, så skal betonen hældes ud og hærde.

2 Tilsæt armeringsfibre og oxidfarve. Tilsæt begge lidt efter lidt, men brug kun et minut eller to på det. Miks, til blandingen er jævn, men højst et par minutter endnu.

3 Hæld betonen op i formen med det samme i en lang, glidende bevægelse. Det er vigtigt for den færdige struktur, at du ikke holder lange pauser i opfyldningen af formen.

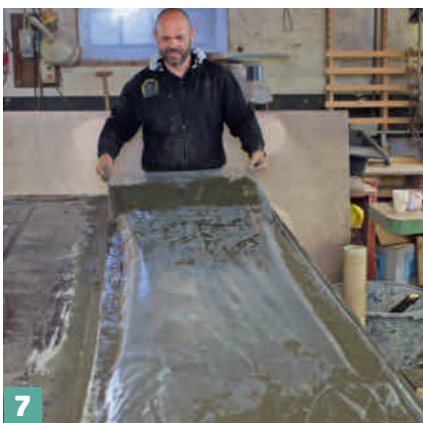
4 Træk den overskydende beton af. Brug en helt lige skinne, evt. et langt vaterpas, som du skubber frem og tilbage, mens du bevæger dig fra den ene ende af formen til den anden.

5 Pres et stykke stål ned i betonen. Det skal minimum være en meter længere end din vask. Buk enderne ind mod midten af pladen, og tryk stålet ned, så det ender inde i midten af den støbte plade.

6 Vibrér betonen med en borehammer. Vi har sat en mejsel i maskinen, som slår på formens bund og alle dens kanter, så luften bliver slået ud af betonen. Brug gerne en halv times tid.

7 Dæk overfladen til med et stykke plast. Efter et par dage kan du forsigtigt skrue kanterne og vaskformen af og lægge plasten tilbage. Lad pladen ligge i en uges tid, og tag så plasten af. Hærd så en uges tid mere.

8 Læg bordpladen på plads. Når den er færdighærdet, er det tid til at løfte bordpladen på plads og lægge vasken i. Vær forsigtig, når du løfter. Ellers kan pladen knække. Den er svag omkring vasken.